

IZVOD IZ STUDIJE ZAŠTITE SPECIJALNOG REZERVATA PRIRODE „KARAĐORĐEVO”

U skladu sa članom 42. stav 9. Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 91/10-ispravka, 14/16, 95/18-dr.zakon i 71/21), Ministarstvo zaštite životne sredine objavljuje izvod iz studije zaštite na osnovu koga će zainteresovana javnost moći da identifikuje u prostoru definisane granice i režime zaštite prirodnog područja I (prve) kategorije, Specijalni rezervat prirode „Karađorđevo”.

SRP „Karađorđevo”, pored SRP „Gornje Podunavlje” i SRP „Koviljsko-petrovaradinski rit”, predstavlja jedan od najreprezentativnijih i najatraktivnijih očuvanih ritskih kompleksa u Bačkoj. Sastoji se iz dve prirodne celine i jedne koja je stvorena radom čoveka. Prvu celinu, koja se nalazi na aluvijalnoj ravni, i pruža se uz levu obalu Dunava od 1308 do 1315 rkm čine: Bukinski rit, Šaregradska ada i Hagla. Ova celina je smeštana u inundacionom području Dunava i podložna je dejstvu njegovih poplavnih voda. Područje Bukinskog ili Mladenovskog rita se nalazi na levoj obali Dunava, severozapadno od Bačke Palanke, na južnom rubu sela Mladenovo. Bukinski rit u celini ima oblik potkovice. Dunavcem je odvojen od Mohovske i Šaregradske ade, a Starim Dunavom od Hagela. Severoistočno od Mladenova, u blizini puta Odžaci-Bačka Palanka, nalazi se druga celina na aluvijalnoj terasi, koju čine šumski kompleksi Vranjak i Guvnište. Ova dva kompleksa su odvojena zabarenom rečicom Mostongom. Rečica Mostonga povezuje obe celine zaštićenog područja i predstavlja ekološki koridor. Treća celina Rezervata je ergela „Karađorđevo” gde su se prvobitno gajili nonius konji za potrebe vojske. Danas je to jedna od najkvalitetnijih ergela ne samo u našoj zemlji već i šire.

Zaštita prirodnih vrednosti ovog područja prvi put je uspostavljena 1997. godine Uredbom Vlade Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 37/97). Ovom Uredbom se deo područja Karađorđevo, koji čine Bukinski rit i šumski kompleksi Vranjak i Guvnište, stavlja pod zaštitu kao prirodno dobro od velikog značaja i svrstava se u II kategoriju zaštite, kao Specijalni rezervat prirode.

Revizija zaštite sa proširenjem granica SRP „Karađorđevo” na Šaregradsku adu, Haglu i ergelu, rađena je u cilju unapređenja zaštite prostora i prirodnih vrednosti. Tokom predhodnog perioda izvršena je valorizacija temeljnih prirodnih vrednosti SRP „Karađorđevo” na osnovu kojih je urađena studija zaštite prirode kao stručno dokumentaciona osnova u cilju donošenja akta o zaštiti. Tokom 2021. godine dodatno je vršeno usaglašavanje studije zaštite sa izmenama Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 91/10-ispravka, 14/16 i 95/18-dr. zakon i 71/21) i Programom zaštite prirode Republike Srbije za period od 2021. do 2023. godine, koji je Vlada usvojila 20. maja 2021. godine, a 2022. godine završena kompletna sinteza studije zbog novih izmena u katastru.

Zbog svog značaja, Karađorđevo predstavlja područje od međunarodnog značaja za ptice (IBA) koji se nalazi na površini dva IBA područja: „Karađorđevo” (RS036) i „Šume zapadne Bačke” (RS075), koji su uspostavljeni 2020. godine („BirdLife International” (2022) *Country profile: Serbia*. Available from http://www.birdlife.org/data_zone/country/srbia. Checked: 2022-08-08). Kao ekološki značajno područje „Karađorđevo” (br. 13) u okviru Uredbe o ekološkoj mreži Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 102/10), predmetno područje je zvanično prepoznato kao potencijalno NATURA 2000 područje u Srbiji pod nazivom „Karađorđevo” u skladu sa EU Direktivom o pticama.

Godine 2007. ovaj prostor uvršten je u Mrežu zaštićenih područja na Dunavu (*Danube Network Protected areas*), kao jedno od pet zaštićenih područja iz Srbije. U Mreži se nalaze i:

SRP „Gornje Podunavlje”, SRP „Koviljsko-petrovaradinski rit”, SRP „Deliblatska peščara” i NP „Đerdap”, kao i zaštićena područja uz Dunav u drugim državama, koja imaju veličinu veću od 1000 ha.

Od 2017. godine u okviru Uneskovog programa „Čovek i biosfera”, SRP „Karađorđevo” je sastavni deo rezervata biosfere „Bačko Podunavlje”. Od 2021. godine je i deo prekograničnog rezervata pod imenom „Prekogranični rezervat biosfere „Mura-Drava-Dunav” čija se površina nalazi na teritoriji pet država”. Takođe, SRP „Karađorđevo” je sastavni deo nominacionog dosijea za upis Kulturnog predela Bača sa okruženjem (*Cultural landscape of Bač and its surroundings*) na Uneskovu listu svetske kulturne baštine. Nominacioni dosije je predat krajem januara 2022. godine.

GRANICE ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

Specijalni rezervat prirode „Karađorđevo” celom svojom površinom nalazi se u 3 katastarske opštine: KO Mladenovo, KO Bač i KO Bačko Novo Selo. Najveći deo površine Rezervata, 3 666,93 ha, prema katastarskim podacima, nalazi se na području opštine Bačka Palanka, dok nešto manji deo, 1703,75 ha površine rezervata pripada opštini Bač. Najmanji deo površine Rezervata nalazi se na teritoriji KO Bačko Novo Selo i iznosi 19,97 ha.

Zaštićeno područje se sastoji od tri odvojene prostorne celine i to Bukinski rit sa Haglom i Šarengradskom adom, Vranjak i Guvnište i ergela „Karađorđevo”.

Ukupna površina područja predloženog za zaštitu prema podacima Republičkog geodetskog zavoda (katastar nepokretnosti) iznosi 5,390.65,93 ha.

SRP „Karađorđevo” je, s obzirom na prirodne i stvorene vrednosti, mogućnosti i potrebe za primenom aktivnih mera zaštite u upravljanju staništima i vrstama kao i postojeće delatnosti na području prirodnog dobra i u njenoj neposrednoj okolini, podeljen na tri režima zaštite. Od toga, režim zaštite I stepena iznosi 140.98 ha (2,62%), režim zaštite II stepena iznosi 2,651.71 ha (49.19 %), dok režim zaštite III stepena iznosi 2,597.97.13 ha (48.19%). Prema strukturi površina po vlasništvu površine u zaštićenom području su najvećim procentom u državnoj svojini (93,44%) u javnoj sa 5.93% dok je privatna svojina zastupljena sa svega 0.63%.

Opis granica SRP „Karađorđevo”

Početna tačka granice zaštite SRP „Karađorđevo” je tromeda kat. parc. br. 8377, 5490 i 8116 (železnička pruga Karavukovo-Bačka Palanka) KO Bač, Opština Bač i međni kamen sa Opštinom Bačka Palanka, KO Tovariševo.

Granica zaštite ide na jug granicom dveju Opština do jugoistočne međne tačke kat. parc. broj 8424 (put) KO Bač. U svom daljem toku skreće na zapad, zatim na jugozapad, pa na zapad, posle čega ide pravcem juga, potom skreće na jugoistok, a zatim južnom, pa istočnom graničnom linijom kat. parc. broj 8424, na tromedi kat. parc. br. 8424, 8425 i 7441/1 preseca kat. parc. broj 8424. Daljim tokom granica skreće na zapad, i prati južnu granicu kat. parc. broj 8427 (put), skreće na zapad, pa na jugozapad, nakon čega se lomi u pravcu jugoistoka. Na tromedi kat. parc. br. 8427, 7447 i 8426 ide ka istoku, zahvatajući manji deo kat. parc. broj 8426.

Od tromede kat. parc. br. 8426, 7454 i 7455 ide pravcem jugoistoka, prati južnu granicu kat. parc. broj 8427, sve do tromede kat. parc. br. 8427, 7458/2 i 8138 (put). Od te tromede ide pravcem severa, skreće na severozapad granicom kat. parc. broj 8138, do naspram severozapadne međne tačke kat. parc. broj 7459. Granica potom skreće ka jugu i preseca kat. parc. broj 7459, lomi se pravcem zapada i prati granicu sa kat. parc. broj 7460, sve do međnog kamena KO Mladenovo, Opština Bačka Palanka i KO Bač, Opština Bač.

Prateći granicu dveju katastarskih opština, nastavlja ka jugu, istočnom granicom kat. parc. broj 2064 (put) KO Mladenovo, sve do tačke spoja četiri kat. parc. br. (četvromeđe)

2064, 2065, 2525 i 2063, potom nastavlja južno, granicom kat. parc. br. 2525 i 2069 do tačke spoja četiri kat. parc. br. (četvoromeđe) 2525, 2524, 2075 i 2069. Nakon toga granica zaštite ide pravcem severozapada, južnom granicom kat. parc. broj 2069, do međne tačke KO Bač, Opštine Bač i KO Mladenovo, Opština Bačka Palanka, odnosno do jugoistočne međne tačke kat. parc. broj 8107, KO Bač.

Granica zaštite dalje prati pravac zapada, potom jugozapada, južnom, pa istočnom granicom kat. parc. broj 8107, zatim istočnom pa južnom granicom kat. parc. broj 7949, do međne tačke sa KO Mladenovo.

Svoje dalje kretanje nastavlja u pravcu juga prateći granicu kat. parc. br. 4480 i 4481, i kat. parc. br. 4576 i 4577, nakon čega nastavlja istočnom granicom kat. parc. broj 4577 i kat. parc. broj 3949, do tromede kat. parc. br. 3949, 3950/2 i 4471. Nakon te tromede skreće na istok, severnom granicom kat. parc. br. 4471, zatim skreće pravcem severoistoka, i prati severnu granicu kat. parc. broj 4450, 4467, 4450, 4466, zapadnu granicu kat. parc. broj 4466, severnu granicu kat. parc. broj 4450, zapadnu i severnu granicu kat. parc. broj 4463/1, sve do kat. parc. broj 4463/2.

Granica zaštite dalje se lomi na jug, zapadnom granicom kat. parc. broj 4463/2, sve do severne granice kat. parc. broj 4450, skreće na severoistok, severnom granicom kat. parc. broj 4450, do kat. parc. broj 4564 (put). Daljim tokom lomi se na jug, zapadnom granicom kat. parc. broj 4564, do tromede kat. parc. br. 4564, 4566 i 4096, potom se lomi na severoistok, preseca kat. parc. broj 4564 i skreće na istok, južnom granicom kat. parc. broj 4119 do njenog kraja. U svom nastavku preseca kat. parc. broj 4565 i nastavlja severnom granicom kat. parc. broj 4102/1, do tromede kat. parc. br. 4102/1, 4103 i 4266, zatim se lomi i nastavlja pravcem severoistoka, zapadnom granicom kat. parc. broj 4266.

Od tromede kat. parc. br. 4266, 4141 i 4265 nastavlja u pravcu jugozapada, severnom granicom kat. parc. broj 4266, do tromede sa kat. parc. br. 4265 i 4448. Od tromede prati istočnu granicu kat. parc. broj 4448 i kat. parc. broj 4447, potom se lomi prateći severnu granicu kat. parc. broj 4435/1 pa njenu istočnu granicu.

Granica zaštite nakon toga nastavlja istočnom granicom kat. parc. broj 4444, do njene jugoistočne međne tačke, posle čega produžava severnom granicom kat. parc. br. 4339, 4528 i 4364. Daljim tokom, granica se lomi ka jugu, prati zapadnu granicu kat. parc. broj 4364 i preseca kat. parc. broj 4528, potom nastavlja istočnom granicom kat. parc. broj 4366/1, preseca kat. parc. broj 4530 i nastavlja istočnom granicom kat. parc. broj 4356. U daljem pružanju, preseca kat. parc. broj 4533 i nastavlja istočnom granicom kat. parc. broj 4352 sve do tromede kat. parc. br. 4352, 4357 i 4354 posle koje se lomi na severozapad, severnom granicom kat. parc. broj 4354, preseca kat. parc. broj 4345 i skreće na jugozapad, zapadnom granicom kat. parc. broj 4345, preseca kat. parc. broj 4536, i nastavlja zapadnom granicom kat. parc. broj 4348, preseca kat. parc. broj 4537 do severozapadne međne tačke kat. parc. broj 4420.

Pravac pružanja dalje nastavlja tako što skreće na istok pa na jugozapad, severnom, odnosno istočnom granicom kat. parc. broj 4419, do kat. parc. broj 4420 koju seče u jugozapadnom delu sve do njene južne granice. Daljim tokom granica preseca kat. parc. broj 4540 i nastavlja ka jugu do severozapadne međne tačke kat. parc. broj 4429/1, odnosno tromede kat. parc. br. 4540, 4427/1 i 4429/1, skreće na istok, pa na jug, prateći graničnu liniju kat. parc. broj 4429/1, do njene krajnje jugoistočne međne tačke. Od međne tačke lomi se na zapad, južnom granicom kat. parc. br. 4429/1, 4429/2, do severozapadne međne tačke kat. parc. broj 4427/3, zatim skreće na jug, zapadnom granicom kat. parc. br. 4427/3, 4427/4, preseca kat. parc. broj 4442/2, 4435/2, 4436/2, sve do kat. parc. broj 4580 (reka Dunav).

U istom pravcu, granica preseca kat. parc. broj 4580, u celosti (širina parcele 249,14 m), lomi se na severozapad i prati južnu granicu kat. parc. broj 4580 (reka Dunav), odnosno državnu granicu, sve do zapadne granice kat. parc. broj 4580 u čijem pravcu nastavlja do jugoistočne međne tačke kat. parc. broj 4579/2. Lomi se ka zapadu i prati južnu granicu kat.

parc. broj 4720 nakon čega prati južnu granicu kat. parc. broj 4712 – granicu kopna Šarengradске ade (Tk25) koja se proteže kat. parc. br. 4709, 4717 i 4703 – njihovim južnim granicama.

U svom daljem pružanju prati zapadnu granicu kat. parc. br. 4713, 4701 – granicu kopna Mohovske ade (Tk25) i 4721 potom se oštro lomi ka jugozapadu duž istočne, potom južne granice kat. parc. broj 4578 sve do granice KO Mladenovo, Opštine Bačka Palanka i KO Bačko Novo Selo, Opštine Bač. Granica zaštite potom seče kat. parc. broj 1729 idući pravcem jugozapada u dužini od 115 m, dodiruje granicu KO Bačko Novo Selo, Opštine Bač odnosno državnu granicu, i oštro se lomi na severoistok presecajući kat. parc. broj 1729 (reka Dunav) KO Bačko Novo Selo, Opština Bač, do kat. parc. broj 1799.

Prateći isti pravac preseca kat. parc. broj 1799 (idući ogradom) do severne međne linije kat. parc. broj 1799, skreće na istok, pa na severoistok, međnom linijom kat. parc. broj 1799 (donjom ivicom nasipa), izostavlja objekte koji pripadaju ovoj parceli, i nastavlja dalje na sever, zapadnom granicom kat. parc. broj 1799 do KO Bačko Novo Selo, odnosno do jugozapadne međne tačke kat. parc. broj 4481. Daljim pružanjem skreće na sever, zapadnom graničnom linijom kat. parc. broj 4481, KO Mladenovo, Opština Bačka Palanka, i granicom KO Bačko Novo selo, Opština Bač, do tromede katastarskih Opština Bač, Bačko Novo Selo i Mladenovo.

Granica zaštite skreće na severozapad, granicom katastarskih opština Bačko Novo Selo i Bač, do tromede kat. parc. br. 7954, 7953 i 1831 i međnog kamena katastarskih opština. Pružanje nastavlja u pravcu severa, zapadnom graničnom linijom kat. parc. broj 7954, KO Bač, do kat. parc. broj 8106, skreće na istok, severnom granicom kat. parc. broj 7954, do kat. parc. broj 8107. U svom daljem toku lomi se na severoistok, zapadnom, pa severnom granicom kat. parc. broj 8107, do kat. parc. broj 7930, skreće na severoistok, granicom kat. parc. br. 7929 i 7930, preseca kat. parc. broj 8138 (put), do međne tačke sa kat. parc. broj 7545. Granica se potom lomi na zapad, idući severnom međnom linijom kat. parc. broj 8138, do tromede kat. parc. br. 8138, 8419 i 7564.

Nakon te tromede skreće na sever, zapadnom granicom kat. parc. broj 8419, do jugoistočne međne tačke kat. parc. broj 7500, lomi se na zapad, pa na sever, granicom kat. parc. broj 7500, zapadnom granicom kat. parc. broj 7084, do njene krajnje severozapadne međne tačke. Granica potom skreće na istok, severnom granicom kat. parc. br. 7084 i 7085, lomi se na jug, istočnom granicom kat. parc. br. 7085, do kat. parc. broj 8395 (put), skreće na severoistok, severnom granicom kat. parc. broj 8395, do tromede kat. parc. br. 8395, 7310 i 7488. Daljim tokom skreće na severoistok, zapadnom granicom kat. parc. br. 7488, 8093, 8382 i 7348, preseca kat. parc. broj 8355, i nastavlja zapadnom stranom kat. parc. broj 7349, sve do kat. parc. broj 8049. Presecanjem iste, lomi se na istok, i ide severnom granicom kat. parc. br. 8049 i 5332, do tromede kat. parc. br. 5332, 8091 i 5333, zatim se lomi se na sever, zapadnom granicom kat. parc. broj 8091, do njene krajnje severozapadne međne tačke, nakon koje skreće na istok, severnom granicom kat. parc. br. 8091, 8364, sve do tromede kat. parc. br. 8372, 7987 i 8116 (železnička pruga Karavukovo-Bačka Palanka). Skretajući na jugoistok, zapadnom granicom kat. parc. broj 8116 dolazi do početne tačke opisa granice zaštite.

Opis granica ergele „Karadorđevo”

Početna tačka granice ergele je tromeda kat. parc. br. 4176, 4561 i 4559. Granica se pruža pravcem jugoistoka, severnom granicom kat. parc. broj 4176, 4177 i 4178, nakon čega se lomi na jugozapad prateći zapadnu granicu kat. parc. br. 4178, 4179, 4180 i 4182. Oštrim skretanjem na severoistok, daljim tokom, grnica zaštite prati južnu granicu kat. parc. broj 4182 i 4176. Prateći južnu granicu kat. parc. broj 4176, granica se lomi na severoistok duž istočne granice kat. parc. broj 4176 do početne tačke opisa granice.

Opis granica režima zaštite

Opis granica režima zaštite dat je na osnovu katastarskih podataka, kao i na osnovu karata šumske osnove VU „Morović”.

Režim zaštite I stepena obuhvata kat. parc. br: 4290/1, 4292/1, 4292/2, 4294 deo, 4297, 4299 deo, 4301, 4320, 4321 deo, 4323, 4329 deo, 4710 deo, 4711 deo, 4712 deo i 4712 deo. Ukupna površina parcela koje se nalaze u prvom režimu zaštite iznosi 141,03 ha.

U okviru režima zaštite I stepena izdvajaju se tri lokaliteta – „Bara Grčki Panjevi”, deo lokaliteta „Šarengadska ada” i lokalitet „Široka bara”.

- Lokalitet „Bara grčki panjevi” nalazi se na kat. parc. broj 4290/1, i pokriva je u celosti.
- Deo lokaliteta „Šarengadska ada” koji je u sklopu režima zaštite I stepena nalazi se na kat. parc. br. 4710 deo, 4711 deo, 4712 deo i 4712 deo;
- Lokalitet „Široka bara” nalazi se na kat. parc. br. 4292/1, 4292/2, 4294 deo, 4297, 4299 deo, 4301, 4320, 4321 deo, 4323 i 4329 deo.

Odeljenja i čistine šumskih odseka koje se nalaze u okviru režima zaštite I stepena, a u okviru su gazdinske jedinice „Mostonga” su: odeljenje 36 - čistine 15 i 27, odeljenje 38 - čistine 4 i 7, odeljenje 39 - čistina 10, odeljenje 41 - čistine 2 i 6, odeljenje 42 - čistine 4 i 10 i odeljenje 44 - čistine 15 i 16.

Odeljenja i čistine šumskih odseka koje se nalaze u okviru režima zaštite I stepena, a u okviru su gazdinske jedinice „Šarengadska ada” su: odeljenje 21 - čistine 1 i 2, i odseci a, b i c, odeljenje 28 - čistina 6, odeljenje 29 - čistine 1, 2, 3, 4 i 5, kao i odseci a, b, c, d i odsek e, odeljenje 30 čistine 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 9 i odseci a, b, c, d, e, f, g i odsek h.

Režimom zaštite II stepena obuhvaćene su kat. parc. br: 4288, 4289 deo, 4290/2, 4291, 4293, 4294 deo, 4294 deo, 4295, 4296, 4298, 4299 deo, 4299 deo, 4300, 4302 deo, 4303 deo, 4304 deo, 4305 deo, 4306 deo, 4307, 4308, 4309, 4310, 4311, 4312 deo, 4313 deo, 4314, 4315 deo, 4316 deo, 4317 deo, 4322, 4324 deo, 4325, 4326, 4327, 4328 deo, 4329 deo, 4329 deo, 4330, 4331, 4332, 4333, 4334/1, 4436/1, 4445, 4460, 4461, 4469, 4470, 4474, 4579/1, 4579/2, 4581, 4582 deo, 4701, 4702, 4703 deo, 4704 deo, 4705 deo, 4706 deo, 4707, 4708, 4709, 4710 deo, 4710 deo, 4711 deo, 4711 deo, 4711 deo, 4712 deo, 4712 deo, 4713, 4714, 4715, 4716, 4717, 4718, 4719, 4720, 4721, 4722, 4723, 4724 deo, 7370 deo, 7370 deo, 7371 deo, 7371 deo, 7375 deo, 7375 deo, 7410, 7410, 7411, 7411, 7412, 7412, 7413, 7413, 7414, 7414, 7415, 7415, 7417 deo, 7417 deo, 7418 deo, 7418 deo, 7419, 7419, 7421, 7421, 7422 deo, 7422 deo, 7435, 7435, 7436, 7436, 7437, 7437, 7477, 7478, 7480, 7481, 7482, 7483 deo, 8365 deo, 8365 deo, 8370 deo, 8370 deo, 8371 deo, 8371 deo, 8379, 8379, 8381 deo, 8381 deo, 8388, 8388, 8389, 8389, 8390, 8390, 8391 i kat. parc. broj 8391. Ukupna površina parcela koje se nalaze u režimu zaštite II stepena iznosi 1965,65 hektara.

U okviru režima zaštite II stepena izdvajaju se pet lokaliteta – „Bukinski rit”, „Hagla”, „Hrastova šuma – Vranjak”, „Hrastova šuma – Guvnište” i deo lokaliteta „Šarengadska ada.”

- Lokalitet „Bukinski rit” nalazi se na kat. parc. br: 4289 deo, 4290/2, 4291, 4293, 4294 deo, 4294 deo, 4295, 4296, 4298, 4299 deo, 4299 deo, 4300, 4302 deo, 4303 deo, 4304 deo, 4305 deo, 4306 deo, 4307, 4308, 4312 deo, 4313 deo, 4314, 4315 deo, 4316 deo, 4317 deo, 4322, 4324 deo, 4325, 4326, 4327, 4328 deo, 4329 deo, 4460 i kat. parc. broj 4469;
- Kat. parc. broj 4724 delom je u režimu zaštite II stepena, delom je u režimu zaštite III stepena, a u svojoj celosti ona predstavlja lokalitet „Hagla” koji se zbog pripadnosti kat. parc. broj 4724 nalazi u oba stepena zaštite;
- U sklopu prostorne celine Vranjak pod režimom zaštite II stepena spada lokalitet „Hrastova šuma – Vranjak” koji se nalazi na kat. parc. br: 7370 deo, 7370 deo, 7371 deo, 7371 deo, 7375 deo, 7375 deo, 7410, 7410, 7411, 7411, 7412, 7412, 7413, 7413, 7414, 7414, 7415, 7415, 7417 deo, 7417 deo, 7418 deo, 7418 deo, 7419, 7419, 7421,

7421, 7422 deo, 7422 deo, 7435, 7435, 7436, 7436, 7437, 8365 deo, 8365 deo, 8370 deo, 8370 deo, 8371 deo, 8371 deo, 8379, 8379, 8381 deo, 8381 deo, 8388, 8388, 8389, 8389, 8390, 8390 i kat. parc. broj 8391;

- U sklopu prostorne celine Guvnište pod režimom zaštite II stepena spada lokalitet „Hrastova šuma – Guvnište” koji se nalazi na kat. parc. br: 7477, 7478, 7480, 7481, 7482 i 7483 deo;
- Deo lokaliteta „Šarengadska ada” nalazi se u sklopu režima zaštite II stepena, na kat. parc. br. 4702, 4703 deo, 4704 deo, 4705 deo, 4706 deo, 4707, 4708, 4709, 4710 deo, 4710 deo, 4710 deo, 4711 deo, 4711 deo, 4711 deo, 4712 deo, 4714, 4715, 4716 i kat. parc. broj 4717.

Takođe, u okviru režima zaštite II stepena nalaze se i:

1. Vodotok „Lovrenac” i to na kat. parc. br: 4288, 4310, 4311, 4461, 4469, 4470 i kat. parc. broj 4474;
2. Vodotok „Dunavac” na kat. parc. broj 4723;
3. Vodotok „Stari Dunav” i to na kat. parc. br: 4579/1, 4579/2, 4581, 4582 deo, 4713, 4714, 4718, 4719, 4720, 4721 i kat. parc. broj 4722;
4. „Mohovska ada” koja se nalazi na kat. parc. br. 4701 i 4702;
5. „Donji rit” koji se prostire na kat. parc. br: 4330, 4331, 4332, 4333, 4334/1, 4436/1 i kat. parc. broj 4445.

Odeljenja i čistine šumskih odseka koje se nalaze u okviru režima zaštite II stepena, a u nadležnosti gazdinske jedinice „Mostonga” su: odeljenje 2 - čistina 3, i odsek d, odeljenje 3 - čistine 7 i 8 i odseci a, c, d i h, odeljenje 4 - čistina 3, i odseci a i c, odeljenje 5 - čistine 1 i 2, i odseci a, b, c, d, e, f, g i h, odeljenje 6 - čistine 1 i 2, i odseci a, b, c, d, e i f, odeljenje 10 - čistina 3, i odseci a, c, d i e, odeljenje 11 - čistine 1 i 2, i odseci a, b, c, d, e, f, g, h i i, odeljenje 12 - čistina 1, i odseci a, b, d, i e, odeljenje 13 - čistine 1 i 2, i odseci a, b, c, d, e, f, g, h i i, odeljenje 14 - čistine 1, 2 i 3, kao i odseci a, b, d, e i f, odeljenje 20 - čistine 2, 3, 4, 5 i 11, kao i odseci a, c, k i l, odeljenje 30 - čistine 1, 3, 4 i 5, i odseci b, c i d, odeljenje 31 - čistine 4, 10 i 11, i odsek b, odeljenje 32 - čistine 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, i 13, i odseci a, b, c, d, e, f, g, h i i, odeljenje 33 - čistine 1, 2, 3, 4, 5 i 6, i odseci a, b i c, odeljenje 34 - čistine 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, i odseci a, b, c, d, e, f, g, h, i, i odsek j, odeljenje 35 - čistine 1, 6, 7, 12 i 13, i odseci a, i, j, l, o deljenje 36 - čistina 18, odeljenje 37 - čistine 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 12, i odseci a, b, d, i, odeljenje 38 - čistine 2, 3, 5 i 6, i odseci a, b, c, d, e i j, odeljenje 39 - čistine 1, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 16, 18, 19, 21, i odseci e, g, h, odeljenje 40 - čistine 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14, i odseci a, b, c, d, e i f, odeljenje 41 - čistine 1, 3, 4, 5, i odseci a, b, c, d, e, f, g, h, i, o deljenje 42 - čistine 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 i 9, i odseci a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l i m, odeljenje 43 - čistine 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11 i 12, i odseci f i i, odeljenje 44 - čistine 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 13, 14, 17 i 18, i odseci a, b, c, d, e, g, j, k, l, m, n, o i p, odeljenje 47 - čistine 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7, i odseci b, c, d, e, f, g, h, k i l.

Odeljenja i čistine šumskih odseka koje se nalaze u okviru režima zaštite II stepena, a u nadležnosti su gazdinske jedinice „Šarengadska ada” su: odeljenje 1 - čistine 1, 2 i 3, i odseci a i b, odeljenje 2 i odsek f, odeljenje 3 - čistina 9, i odsek f, odeljenje 4 - čistina 6, i odsek e, odeljenje 6 - čistine 1, 2, 3 i 4, i odseci a, b, c i d, odeljenje 7 - čistine 1 i 2, i odseci a, b, c i d, odeljenje 9 - čistine 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8, i odseci a, b, c, d, e i f, odeljenje 10 - čistine 1 i 2, i odseci a i b, odeljenje 12 - čistine 1 i 2, i odseci a, b, c, d i e, odeljenje 13 - čistina 1, i odseci a, b, c, d, e i f, odeljenje 14 - čistine 1, 2 i 3, i odseci e, f, g, h, i i j, odeljenje 15 - čistine 1, 2, 3, 4, 5 i 6, i odseci a, b, c, d i e, odeljenje 16 - čistina 6, odeljenje 17 - čistina 2, odeljenje 18 - čistina 2, 3 i 4, i odseci a, b i c, odeljenje 19 - čistine 3, 4 i 5, i odsek b, odeljenje 20 - čistine 2 i 3, i odseci a i b, odeljenje 22 - čistine 1, 2, 3 i 4, i odseci a, b i c, odeljenje 23 - čistine 1, 2, 3, 4 i 5, i odseci a i b, odeljenje 24 - čistine 1, 2, 3, 4, 5 i 6, i odseci a, b i c, odeljenje 25 - čistina 1, i odseci a, b i c, odeljenje 26 - čistina 1, 2, 3, 4 i 5, i odseci a, b i c, odeljenje 27 -

čistina 1, 2, 3, 4, 5 i 6, i odseci a, b, c i d, odeljenje 28 - čistine 1, 2, 3, 4, 5 i 7, i odseci a, b i c, odeljenje 29 - čistina 6, odeljenje 30 - čistina 8, odeljenje 31 - čistina 1, 2, 3, 4 i 5, i odseci a, b i c.

Odeljenja i čistine šumskih odseka koje se nalaze u okviru režima zaštite II stepena, a u nadležnosti gazdinske jedinice Dunav su: odeljenje 12 - čistina 1 i odseci a i b, odeljenje 13 i odseci a i b, odeljenje 14 i odseci i, j, k i m, odeljenje 34 i odsek a koji se nalazi i u režimu zaštite III stepena.

REŽIMI ZAŠTITE

Polazeći od potrebe očuvanja i unapređenja vlažnih staništa, prisustva brojnih strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta od posebnog međunarodnog i nacionalnog značaja, kao i stepena ugroženosti područja i potreba aktivne zaštite staništa i vrsta kao i očuvanje ergele čije postojanje omogućava očuvanje genetskih resursa autohtonih starih rasa konja vršeno je određivanje režima zaštite unutar Specijalnog rezervata prirode „Karađorđevo”.

Na području Specijalnog rezervata prirode „Karađorđevo”, na osnovu člana 35. Zakona o zaštiti prirode, uspostavljaju se sledeći režimi zaštite: I (prvog), II (drugog) i III (trećeg) stepena.

Mere u režimu zaštite I (prvog) stepena

Zabranjuje se:

- korišćenje prirodnih resursa i izgradnja objekata.

Ograničavaju se radovi i aktivnosti na:

- naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa;
- kontrolisanu posetu u obrazovne, rekreativne i opštekulturne svrhe;
- sprovođenje zaštitnih, sanacionih i drugih neophodnih mera u slučaju požara, elementarnih nepogoda i udesa, pojava biljnih i životinjskih bolesti i prenamnožavanja štetočina;
- postepenu zamenu sastojina i grupacija invazivnih vrsta drveća autohtonim;
- interventne mere na zaštiti ekosistema po posebnim uslovima zaštite prirode.

Mere zaštite na području režima zaštite II (drugog) i III (trećeg) stepena

Mere očuvanja i unapređenja:

- ✓ očuvanje reprezentativnih geomorfoloških i hidroloških pojava i odlika, biogeografskih obeležja područja, predeonog, ekosistemskog, specijskog i genetskog diverziteta;
- ✓ kartiranje staništa i monitoring prirodnih vrednosti;
- ✓ primena *in situ* i *ex situ* mera očuvanja crne topole (očuvanje starih stabala, proizvodnja sadnica i pošumljavanje);
- ✓ povećati udeo bele topole u šumskim sastojinama;
- ✓ primenjivati mere nege podmlatka hrasta lužnjaka, sakupljati žir sa zaštićenog područja i koristiti za pošumljavanje na potencijalnim staništima ove vrste;
- ✓ ostavljanje najmanje 5 stabala autohtonih vrsta po hektaru u procesu obnove šuma, prioritetno lužnjaka, crne i bele topole, poljskog jasena i autohtonih voćkarica;
- ✓ favorizovanje prirodne i mozaične obnove šuma na manjim površinama, ostavljanje pojedinačnih izvala i suvih stabala;
- ✓ obnoviti sve površine koje su uništene požarom autohtonim vrstama;
- ✓ planske aktivnosti i interventne mere na očuvanju prirodne strukture i sastava životnih zajednica;
- ✓ očuvanje šumskih čistina (bara, livada, pašnjaka);

- ✓ suzbijanje invazivnih vrsta i gradacija parazitskih vrsta šumskog drveća primenom bioloških i biotehničkih sredstava, kao i hemijskih sredstava po posebnom odobrenju Ministarstva;
- ✓ redovno odnošenje biomase prilikom košenja i/ili seče;
- ✓ uspostaviti blisko prirodan režim plavljenja;
- ✓ kontinuirano vršiti izmuljivanje Lovrenca i drugih tokova;
- ✓ čišćenje i revitalizacija vlažnih staništa u cilju obezbeđivanja protočnosti ritova;
- ✓ popularizacija zaštite prirode i promocija prirodnih vrednosti;
- ✓ razvoj konjičkog sporta, lovnog, eko i ribolovnog turizma kao tradicionalnih oblika korišćenja prostora.

Zabranjuje se:

- uznemiravanje, neplansko sakupljanje i uništavanje divljih životinja;
- uništavanje i neplansko uklanjanje i sakupljanje divljih biljaka i gljiva, uništavanje i ugrožavanje staništa strogo zaštićenih divljih vrsta;
- radovi i aktivnosti koji mogu imati značajan nepovoljan uticaj na geomorfološke, hidrološke i pedološke karakteristike, živi svet, životnu sredinu, ekološki integritet i estetska obeležja predela;
- povećanje rascepanosti (fragmentacije) staništa stvaranjem novih ili jačanjem efekata postojećih barijera;
- izvođenje svih radova u krugu manjem od 50 m od stabala u čijim krošnjama se nalaze gnezda strogo zaštićenih vrsta ptica;
- pošumljavanje vlažnih livada, bara i pašnjaka.
- seča starih reprezentativnih jedinki autohtonih vrsta drveća;
- zamena sastojina autohtonih vrsta drveća alohtonim;
- lov na pernatu divljač na prostoru Šarengradske, Mohovske ade i Hagela;
- presecanje migratornih puteva divljači na visokim gredama podizanjem skupnih uzgojnih ograda ili drugim preprekama;
- pregrađivanje vodenih migratornih pravaca riba;
- privredni ribolov;
- ribolov na rastojanju manjem od 30 m od ušća vodotokova i bara u Dunavac i Dunav;
- hemijsko i fizičko zagađivanje zaštićenog područja, otvaranje deponija, odlaganje opasnih materija i sl;
- izgradnja nadzemnih energetskih i drugih vodova, kao i antenskih stubova;

Ograničava se:

- promena kulture zemljišta na potrebe očuvanja prirodnih i kulturnih vrednosti;
- gazdovanje klonskim topolama i drugim alohtonim vrstama na ukupnu površinu ne veću od postojeće;
- obnova alohtonih vrsta drveća i hibridnih topola na udaljenost veću od 30 m od ruba vodotokova i bara;
- obnova sastojina invazivnih drvenastih vrsta na obnovu postojećih sastojina bagrema u Vranjaku i Guvništu;
- unošenje alohtonih vrsta na lovne vrste divljači na prostoru Vranjaka i Guvništa;
- rekreativni ribolov na područje Lovrenca, Dunavaca, Hagela i Šarengradske ade;
- ispuštanje prečišćenih otpadnih voda na one čiji kvalitete ispunjava kriterijume minimalno II mezosaprobne klase;
- upotreba hemijskih sredstava na primenu za potrebe upravljanja;
- izgradnja objekata i uređenje prostora na one u funkciji zaštite prirodnih i kulturnih vrednosti;

- izgradnja infrastrukture na održiv način na prostor namenjen za razvoj konjičkog sporta, turizma i potrebe upravljanja.

Mere zaštite na području režima zaštite III (trećeg) stepena

Mere očuvanja i unapređenja:

- ✓ održivo korišćenje i uređenje objekata lovnog turizma, ugostiteljskih objekata, kulturno-istorijskog nasleđa i tradicionalnog graditeljstva
- ✓ očuvanje statusa nacionalne ergele
- ✓ razvoj konjarstva i konjičkog sporta

Ograničava se:

- obnova šuma na prostorne celine do 10 ha, osim za potrebe revitalizacije.

Posebne mere zaštite za Ergelu „Karađorđevo”

Zabranjuje se:

- pad brojnosti grla konja rasa nonius i lipicaner ispod 35 grla;
- pad brojnosti grla konja rasa engleski punokrvni i arapski ispod 15 grla.

Ograničava se:

- rekonstrukcija i obnavljanje postojećih objekata u funkciji Ergele i na planske aktivnosti u skladu sa ambijentalnim i kulturnim vrednostima prostora.